

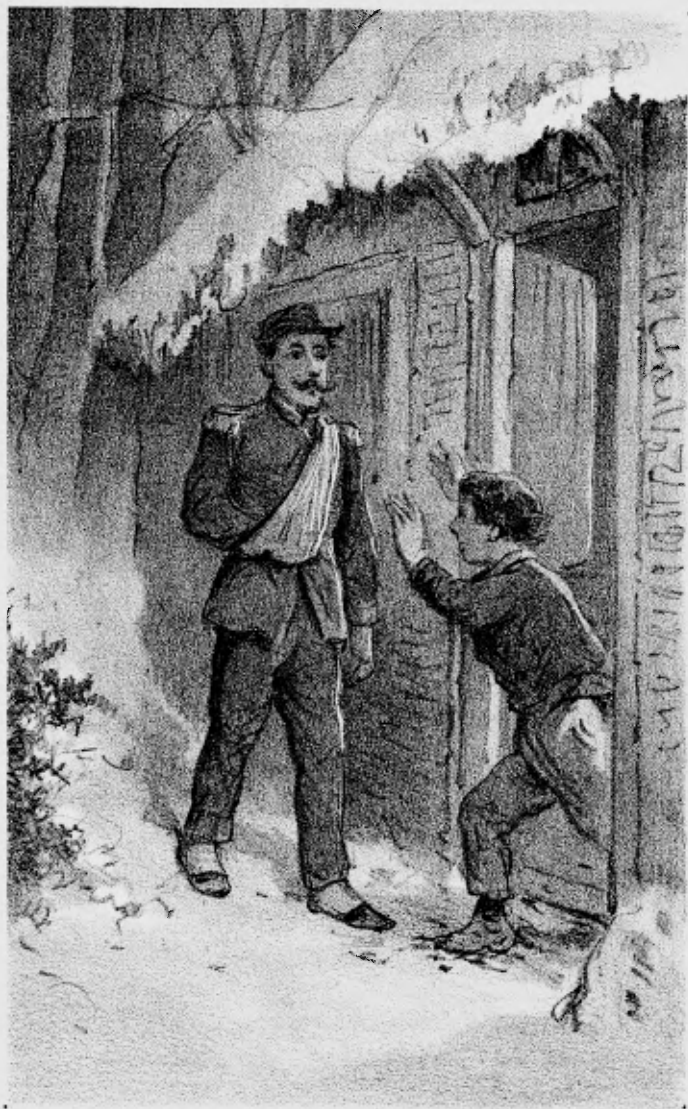
Het Jagershuis
in den Elzas
EEN KERSTVERHAAL
door
F. W. WAGNER

'S GRAVENHAGE, A. BERENDS.

HET JAGERSHUIS IN DEN ELZAS.

EEN KERSTVERHAAL

UIT DEN

Fransch-Duitschen Oorlog

DOOR

F. W. WAGNER.

2e druk.

's-GRAVENHAGE,
A. BERENDS.

BOEKDRUKKERIJ VAN P. W. M. TRAP, LEIDEN.

HET JAGERSHUIS.

Langs een der groote wegen, die den voorheen aan Frankrijk behoorenden Elzas met Parijs verbinden, strekt zich een fraai en dicht bosch uit. Eeuwenheugende, dikstammige eiken heffen in gezelschap van statige pijnboomen hunne breede kruinen hemelwaarts.

Zij wekken in hunne bevallige mengeling, vooral des zomers, de rechtmatige bewondering der tallooze bezoekers en zijn de trots van de bewoners der streek. Pas is de warme lentezon er in geslaagd aan boom en struik ieder zijn bijzonderen tooi van blad en bloesem te verleenen, of jong en oud maakt zich fluks gereed om in de geliefkoosde dreven zijne longen eens te verfrisschen. Vooral de jeugd gevoelt er zich in zijn element. De hoed des knaaps is alras met een duiven- of kraaienvaar gesierd en het meisje drukt zich eene krans van eikenloof of kunstig gevlochten meizoentjes in de golvende haren. Straks lachen de nederige lelies der dalen tusschen het gras de kinderen verleidelijk tegen en in een oogwenk vereenigen broertjes en zusjes zich om een heerlijken ruiker te plukken, welks geur de ouders onder het loofdak tegenwaait. Nog wat later en ge ziet de vroolijke kleinen, met volle teugen het buitenleven genietend, hand aan hand dartelen in het donzige mos, nu en dan ijlings wegvluhtend voor een snaak, die er behagen in schept hen met dat mos om de ooren te

werpen. Op eens echter treedt moeder tusschenbeide.

„Komaan, liefjes, we wandelen samen naar het jagershuis. Als ge goed oppast, zal moeder u eens onthalen op een lekker glas melk, zoo warm van de koel!” De kleinen vinden dat aanbod natuurlijk verrukkelijk en dadelijk begeeft zich het gezelschap naar de zooeven genoemde woning op weg.

Mij dunkt, ik zie het vriendelijk huisje reeds. Ginds ligt het schilderachtig tegen dat bergje geleund. Het dak en de voorgevel zijn met altijd groenend klimop bewassen. Dat huisje is aan elken boschbezoeker bekend en aan mijne jonge lezers nu ook reeds. Gij weet immers, dat de jager of boschopziener daar woont?

Als het gezelschap het doel van zijn tocht bereikt heeft, vlijt het zich, vermoeid van het klimmen, in het lange gras neder, waar de jagersvrouw hare gasten verwelkomt. Voor elkeen heeft zij een vriendelijk woord en een verfrisschenden dronk. Frans, haar vijftienjarige zoon, komt eerst met stoelen, daarna met eene tafel aandragen en in een oogwenk kan de brandende dorst door een glas koel bier of heerlijke, zoete melk gelescht worden. De waardin is eene vriendelijke, en wat meer zegt, eene vrome vrouw, die haar eenigen zoon in de vreeze des Heeren opvoedt. Zij is zuinig en weet door hare verdiensten het karig inkomen van haar man aanmerkelijk te vermeerderen. De Heere heeft den arbeid harer handen altijd gezegend. Ik geloof, dat het komt, omdat zij geen jenever verkoopt, en gij, kleine lezer, gelooft ge dat niet met mij? Gij hebt het immers reeds vaak gehoord, welk verderfelijk vocht dat is, en dat jeneverdrinkers zichzelf en anderen ongelukkig maken? In den Bijbel staat, dat geen dronkaard het ko-

ninkrijk Gods zal beërven. Onze waardin weet dat en wil volstrekt geen deel hebben aan hun verderf.

Frans is steeds even lief en voorkomend jegens het kleine volkje. Soms neemt hij hen mede naar de stal, waar de koeien en de geit staan, of hij snijdt een paar klimopranken af, die zij thuis tegen een muur tot een grooten struik hopen te zien opwassen, even groot als die, welke het jagershuis bedekt. Het vorige jaar heeft Frans er ook aan elk guitje een gegeven, maar ongelukkig zijn de meeste stekjes verdord.

„Ik kan het heusch niet helpen, Frans,” zegt een blonde krullekop tot hem, „ik heb het goed verzorgd en toch is mijn plantje gestorven.”

„Ja, jongheer,” antwoordt de boerenknaap, „daaruit ziet ge, dat wij met den besten wil eigenlijk niets kunnen doen, zoo de Heere er zijnen zegen niet op schenkt. Aan Godes zegen, is 't al gelegen.”

„Hé, Frans, dat zegt pa ook altijd,” herneemt de dreumes; „ik hoop, dat de Heere mijn stekje nu maar zegene, ik zal er Hem om bidden. Hij hoort kinderen immers ook wel?”

„Zeer zeker, beste jongen,” zegt Frans, „evengoed als groote menschen. De Heere Jezus was immers zoo'n groote kindervriend, toen Hij op aarde leefde, en Hij blijft altijd dezelfde. Bij alles, wat gij doet, moet ge Hem om een zegen vragen, anders kan het nooit goed gaan.”

„Dag Frans! Ma roept, ik moet nu weg, maar ik zal het goed onthouden, hoor!”

De jagerszoon was er recht blijde om, dat hij in het bosch woonde. Was het er ook 's winters al wat eenzaam, de zomer gaf rijkelijk vergoeding. Als de liederen

van menschen en vogels tot lof des Scheppers in het woud weergalmden, dan juichte zijn hart mede en hij dankte God vurig voor de weldaden, die Hij aan zondige menschen uit louter genade dagelijks schenkt.

Frans had voor geen geld zijne woning met eene andere in de stad willen ruilen, en zijne ouders, alsook zijn bejaarde grootvader, dachten er eveneens over. Het leven in het bosch was veel te aantrekkelijk voor hen. Maar welk geluk is op deze aarde bestendig? Ook voor dit huisgezin zouden droevige tijden aanbreken.

In de maand Juli 1870 verbreidde zich door gansch Frankrijk de ontzettende mare: Er is oorlog uitgebroken tusschen ons land en Duitschland! Deze tijding was maar al te waar. De lichtzinnige keizer van Frankrijk had Pruisens grijzen koning ten strijde gedaagd, en ging den vrede zijner staten aan de wisselvallige kansen des oorlogs opofferen. Napoleon heeft er echter zwaar voor geboet. Bij Sedan werd hij gevangen genomen, hij werd van den troon vervallen verklaard en verliet met schande beladen het land, waar hij nooit weder zou terugkeeren.

Het was dan in de maand Juli van 1870 geweest, dat iedereen in Frankrijk naar de wapens greep. Ook de vader van Frans moest in het leger dienst nemen. Na eerst zijne dierbaren in de hoede des Heeren te hebben bevolen, nam hij zijn beste jachtgeweer van den wand, drukte grootvader aan zijn hart, omhelsde vrouw en kind, pinkte een stillen traan weg en vertrok. Nu schreef men reeds December, en in al die maanden had men geen enkel bericht van hem ontvangen.

Of hij nog in leven was? Wie zou het zeggen?

Hoe gansch anders zag het er nu in het bosch en in

het jagershuis uit, dan in het voorjaar! Van een groen blaadje was geen spoor te ontdekken, ja zelfs waren sparreloof en klimop onder eene dikke sneeuwlaag bedolven. Geen vogel kwinkeleerde of bouwde zijn nestje, geene vroolijke kinderstemmen lieten zich buiten vernemen, geen enkele gast stoorde de eenzaamheid. Frans vermeed zooveel mogelijk naar de stad te gaan. In het begin van den oorlog was hij er vaak geweest, om berichten omtrent den uitslag der gevechten in te winnen, maar hij vernam bijna nooit iets anders, dan dat de Franschen, door de onbekwaamheid hunner generaals, opnieuw waren verslagen. Dit verdroot hem en hij ging er nu niet meer heen, dan hoognoodig was.

Juist vóór drie weken was hij er het laatst geweest, om voor zijne lieve moeder, die ziek geworden was, geneeskundige hulp in te roepen. Ongelukkig was toen zijn tocht tevergeefs geweest. De dokters namelijk waren het leger gevolgd om de gekwetsten te verzorgen. De zieke vrouw lag dus reeds drie weken zonder geneeskundige behandeling, en had ijlene koorts. Sinds een dag of zes echter gevoelde zij zich iets beter. In de stad had het gewemeld van die door Frans verfoeide Pruisen, de vijanden zijns vaderlands, zooals hij zeide. Hij had ze gezien, die mannen met hunne gehate uniformen, hunne baardige gezichten en spitse, blinkende helmen. En hij had het goed verstaan ook, toen een dragonder hem spottend vroeg: „Jongen: wij moeten naar Parijs; wil jij ons voor dezen blanken daalder den weg wijzen?” Had men hem in ernst tot zoo iets in staat geacht? Hij zou een landverrader worden? Nog voor geen honderd, geen duizend daalders! Met verachting had hij zich afgewend en met moeite den scheldnaam bedwongen,

die hem op de lippen speelde. Met bitterheid in het hart was hij huiswaarts gekeerd, wel zorgende, dat hij genoeg olie en allerlei levensmiddelen medenam, om vooreerst niet weer genoodzaakt te zijn inkoopden te gaan doen.

In dagen van angst.

Het is avond en donker in het vertrek. Grootvader zit aan den haard in zijn leuningstoel te slapen met poes op schoot. Frans staart in de gloeiende asch en denkt met angstig verlangen aan zijn lieven vader. „O Heere, bewaar hem toch voor de vijandelijke kogels en het zwaard, o, spaar zijn dierbaar leven!” zoo vloeit het gedurig van zijne lippen. „En ook voor haar bid ik U, voor haar, die mij lief is als mijn leven, o barmhartig en genadig God, hoor mijn smeeken. Och, richt om Jezus wil mijne lieve moeder weer op; lenig hare smarten, geef troost in het lijden en schenk ons de gelukkige dagen van vroeger weer!”

„Franslief, waar zijt ge?” klinkt het nauwlijks hoorbaar in het vertrek. In een oogwenk staat de knaap aan het bed der kranke.

„Lieve Moeder, wat begeert ge, hoe is het nu met u?”

„O Frans, de Heere maakt het wel met mij; ik heb heerlijk geslapen; ook lang, niet waar? De hoofdpijn is over en ik gevoel mij weder aanmerkelijk beter.”

„Heere, wees gedankt!” sprak de jongen. „Ja moeder,

wel drie uur hebt u gerust geslapen; ik heb met bezorgdheid op uwe ademhaling gelet en ben dikwijls aan uw bed geweest. Grootvader en ik hielden ons zoo stil als een muisje; daardoor is hij eindelijk ingeslapen, de goede man; hij was ook zoo vermoeid van het waken. Nu nog een glaasje lekkere geitenmelk, nietwaar, lief moedertje?"

Frans had het al van tevoren klaar gezet. Melk was het eenige voedsel, dat de goede vrouw sedert weken gebruikte, de eenige lafenis, die men haar bieden kon. De geit werd dan ook wát in eere gehouden en zorgvuldig opgepast. De koeien toch waren verdwenen; de eene was gestorven, de andere had men moeten slachten, daar het hooiland door den vijand was stuk gereden en dus aan geen hooien te denken viel. Slechts een weinig veevoeder was met moeite verzameld en strekte, om het leven van de geit te rekken.

„Hier, moedertje, ik hoop, dat het u goed zal doen,“ zeide de knaap, haar het glas overreikend.

„Dank je, beste Frans, kom eens hier, dicht bij mij, zóó: Is er nog geen bericht van“ — hier haperde hare stem — „van vader?“

Een ontkennend hoofdschudden en een onderdrukt snikken was het eenig, maar welsprekend antwoord, dat zij ontving. Zij drukte Frans een kus op de wangen, en viel toen met betraande oogen en gevouwen handen achterover in de kussens. Zij bad voor . . . ja, raad het zelf maar.

Grootvader was intusschen ook naderbij gekomen. Hij knielde naast zijn kleinzoon voor de legerstede neder, en smeekte om redding en uitkomst in de benarde omstandigheden. Daarna plaatste de grijsaard zich aan Het Jagershuis.

tafel. Frans kwam nu met twee bijbels aandragen; een grooten en zwaren bijbel legde hij voor grootvader neder, den kleinen nam hij voor zichzelf. Nadat de oude man den bril had opgezet, sprak hij: Wij zijn genaderd aan het tweede hoofdstuk uit het Evangelie van Lukas; dat treft goed, want binnen een paar dagen vieren wij immers het heerlijke, gezegende kerstfeest. Frans, lees gij een paar verzen en laat ons dan den inhoud samen overdenken. Frans gehoorzaamde en las zóó, dat moeder het ook kon hooren:

En het geschiedde in diezelve dagen, dat er een gebod uitging van den Keizer Augustus, dat de geheele wereld beschreven zou worden. Deze eerste beschrijving geschiedde, als Cyrenius over Syrië stadhouder was. En zij gingen allen om beschreven te worden, een iegelijk naar zijne eigene stad.

„Hier is iets, dat ik nog steeds niet goed begrijp, grootvader,” zei Frans, ophoudende met lezen. „Er moest eene volkstelling plaats hebben, op bevel van den Romeinschen Keizer, aan wien destijds de Joodsche Staat onderworpen was. Maar waarom kon nu niet iedereen in dezelfde stad, waar hij woonde, opgeschreven worden?”

„Gaarne wil ik u die vraag beantwoorden, mijn jongen. Bij de Joden bestond het gebruik, om elken stam afzonderlijk te tellen, wáár ook de afstammelingen daarvan zich metterwoon mochten hebben gevestigd. Eerst telde men van elken stam de hoofdgelachten, daarna de familiën, vervolgens de huisgezinnen en eindelijk de leden dier huisgezinnen. Om de beschrijving nu geregeld te doen plaats hebben, was het noodig, dat elk zich naar die plaats begaf, vanwaar zijn geslacht afstamde,

en waar de tafelen of registers ervan werden bewaard."

"Dank u, grootvader, nu is het mij duidelijk."

Frans las voorts nog eenige verzen en toen nam grootvader weer het woord. Hij sprak als volgt:

"Jozef en Maria waren dus te Bethlehem aangekomen en hoopten wellicht, dat hun, naar de wijze der Oostersehe gastvrijheid, een geschikt verblijf en een gulle ontvangst zouden ten deel vallen. Maar hoe vonden zij zich teleurgesteld! Overal wees men hen af. „Ons huis is te vol, we kunnen niemand meer plaatsen!" zoo snauwde menigeen hun toe, na een schuinschen blik op de schamele kleeding, die natuurlijk geene goedgevulde geldbeurs verried. Al dwalend langs straten en wegen kwamen ze eindelijk, uitgeput van vermoeienis, buiten de poort. Daar lagen die heerlijke weiden vol dartelend vee, waar ook David eenmaal de schapen zijns vaders gehoed had. En zouden zij, zijne vorstelijke telgen, nu onder den blooten hemel moeten vernachten? „De Heere zal voorzien," zal Jozef gedacht hebben. Steeds meer daalde intusschen de zon aan de kimmen, te zes ure viel de duisternis in. Angstig naar alle kanten zich wendend, ontdekt eindelijk het oog een vervallen gebouwtje. Het is eene onaanzienlijke, houten loods, een schaapstal, waarin de herders bij gure nachten en stormweer met hunne kudden eene schuilplaats zoeken. Daar spoeden zij zich nog vóór het donker heen. Wellicht vinden zij er een vriendelijke ontvangst, en eene veilige rustplaats voor hunne vermoeide leden. En zoo was het.

Het werd nacht. Wat daarbinnen gebeurde in dat armoedig verblijf, welk christenkind zou het niet weten?

Immers, in die nederige stulp werd de Heiland der wereld geboren. O, Frans, welk eene oorzaak van onuitsprekelijk geluk behelzen die veelbeteekende woorden. De Zaligmaker der wereld, Hij, wiens komst sedert eeuwen voorspeld was, daalde van zijn hoogen hemel-troon op deze zondige aarde, om voor ons te lijden en te sterven. En Hem, die den hemel verliet om ons gelukkig te maken, ontbrak het bij de geboorte reeds aan een plekje om het hoofd op neder te leggen. Naar de gewoonte dier tijden in doeken of windsels gezwachteld, legde men Hem neder in de kribbe, omdat — voor Hem geene plaats was in de herberg.

Helder fonkelden de sterren aan de blauwen hemel daarbuiten. Alles rondom was in kalme rust. Zou dan de geboorte des Verlossers als eene onopgemerkte gebeurtenis voorbijgaan? Neen, o neen! Gevierd zou zij worden als een heuglijk feit; met ongewone, hemelsche majesteit! Engelen zouden de verkondigers dier blijde boodschap wezen.”

Zalige blijdschap en stille vrede heerschten in het ziekenvertrek van het jachthuis. Frans wilde juist eene nieuwe vraag tot grootvader richten, maar hij werd daarin eensklaps verhinderd door een geweldig geratel van kanonnen, wapengekletter, paardengetrappel en een luid en verward geschreeuw. Angstig keken de lezers elkander aan, en uitten eene stille verzuchting. Een half uur ging in pijnlijke bezorgdheid voorbij. Toen werd het weer stil als tevoren. Het waren Duitsche

soldaten geweest, die als overwinnaars uit een bloedig gevecht terugkeerden, een aanzienlijken buit van wapenen, alsook een groot aantal krijgsgevangenen met zich voerend. Opnieuw echter werd hunne vrees gewekt door de komst van eenige ruiters. Zij hielden voor de woning stil.

„Afstijgen!” gebod de overste. „Bezet de uitgangen. De rat zit in de val, hij zal ons niet ontkomen!”

„Doe schielijk open daarbinnen! Schielijk, of de deur gaat er aan!” klonk onmiddelijk daarop het strenge bevel.

Grootvader strompelde onthutst naar de huisdeur en schoof met bevende hand den grendel weg.

„Hoor eens, oude,” sprak een forsich gebouwd krijgsman, een officier, naar binnen tredend, „houd ons niet op, doch lever ons terstond den vluchteling uit, die zich hier verscholen houdt; maar vlug, hoor, we zijn wat ongeduldig!”

„Een vluchteling verscholen? hier, een vluchteling? Gij vergist u, heer, hier is niemand verborgen,” antwoordde de grijsaard.

„Komaan, mannen, ik merk het al, wij zullen hem zelf voor den dag moeten halen,” ging de officier voort, zich tot de manschappen wendend.

„Wachtmeester, doorzoek het huis van onderen tot boven, ik zal zelf in dit vertrek eens rondzien!”

Het bevel werd volvoerd, maar tot verbazing van den officier keerden de soldaten terug met de boodschap, dat zij nergens eenig spoor van den gevluchte hadden ontdekt.

„Het spijt mij, goede lieden, dat ik u noodeloos heb verontrust,” sprak toen de officier. „We hebben ons dus

vergist. Nu, laat den kerel dan maar loopen, ik verlang naar rust. Voort, mannen, te paard!" En weg reden de ruiters.

Dien nacht sliep ons drietal allesbehalve rustig.

Geen alledaagsche kerstboom.

De klok in de huiskamer beneden sloeg zeven uur. Was het de klok of was het eenig ander geluid, dat Frans zoo plotseling deed ontwaken? Waakte of droomde hij? Hij wist het zelf niet. Toch moest hij iets gehoord hebben. Opmerkzaam luisterde hij toe. Kraakten daar geene voetstappen in de sneeuw? Floot daar niet iemand? Één- twee- driemaal achtereen! Hé, dat teeken is hem bekend, van ouds bekend. Terstond smelt hij naar beneden om den wachtende in te laten. Hij kan zich niet vergissen, zóó fluiten kan er slechts één. Hij opent en een fransch soldaat staat daar in het schemerlicht voor hem. De rechterarm hangt in een doek, een breed litteeken, als van een sabelhouw, ontsiert zijn gelaat. Niettemin herkent Frans in dien krijgsman onmiddellijk zijn vader, en — door aandoening overweldigd, vliegt hij hem om den hals.

Spoedig was nu ook het raadsel van den vorigen avond opgelost. Behalve aan vele andere gevechten, had de vader ook aan het laatste deelgenomen. Hij had daarbij eene lichte wond aan den arm gekregen, was

vervolgens krijgsgevangen gemaakt, verbonden en door de Duitschers medegevoerd. Bij het doortrekken van het bosch, was hij aan de waakzaamheid zijner geleiders ontsnapt. Eerst vluchtte hij in de richting zijner woning, doch daarna had hij een zijweg ingeslagen. Hierdoor waren zijne vervolgers op het dwaalspoor geraakt. Den nacht had hij in een ouden, sinds jaren ongebruikten ijskelder, achter in het bosch, doorgebracht. Daar wilde hij zich ook voorloopig nog schuilhouden.

Groot was de vreugde des wederziens, toen ook grootvader en moeder het blijde nieuws vernamen. Samen dankten zij God voor de verhooring hunner gebeden.

Niet lang bleef de vader in huis. Hij begaf zich weldra weder naar zijne schuilplaats, waar men hem niet zoo gemakkelijk vinden zou. Hij had volstrekt geen lust om nog een jaartje als krijgsgevangene mede naar Duitschland te gaan. Dat zijn zoon wel zorgde, dat het vader in zijne eenzaamheid aan niets ontbrak, begrijpt ge.

Kerstmis brak aan en nog altijd was het vreemde krijgsvolk in den omtrek. Om door niemand gezien te worden, ging Frans al vroeg naar den ijskelder. Hij vertelde vader, dat moeder goed had geslapen, doch zeer zwak was en nog steeds niets anders gebruikte dan melk. Tegen tien uur keerde hij terug. Dicht bij huis gekomen, hoorde hij eene geit blaten. Het geluid kwam niet uit den stal, maar uit het bosch. Wat zag hij daar? Zijne eigene geit, voortgetrokken door een vijandelijk soldaat, waarlijk een dergenen, die de huiszoeking gedaan hadden!

De dief scheen voornemens, zich op het kerstfeest eens lekker aan een gestolen boutje te vergasten. In een wip had de jongen den roover ingehaald en trachtte

dien met geweld het dier te ontrukken. De soldaat was de sterkste en toen er nu nog een tweede verscheen, die Frans op den grond wierp en stevig vasthield, nam de eerste een mes en sneed het stomme dier meedoo-genloos den hals af. Eindelijk werd Frans losgelaten en zijn aanvaller dreigde hem dood te schieten, indien hij hen nog verder vervolgde. Frans koos de wijste partij, keerde snikkend naar huis terug, en liet het over aan Hem, die een ieder zal vergelden naar zijne werken. Vanwaar zou hij nu eenige lafenis krijgen voor zijne lieve, nog altijd zoo zwakke moeder?

„Zoo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?” klonk eene stem in zijne borst.

In droevig gepeins verzonken, stond op den eersten kerstavond een knaap door de ontdooidé ruiten van zijn dakkamertje naar buiten te turen. Hoog boven hem verschoot eene ster. Hij merkte het en dacht aan de wijzen uit het Oosten, die immers door eene ster naar 's Heilands kribbe werden gevoerd. Steeds doorstarende, ontdekte hij achter in het bosch een helder licht. Het scheen hem toe, dat er brand was, en toch zag hij geene vlam. De brand moest dicht bij den ijskelder wezen. Zou dan zijn vader zich in gevaar bevinden? Snel grijpt hij een pistool van het wapenrek. Het was geladen. Om niemand angst aan te jagen, sluipt hij behoedzaam de achterdeur uit en slaat den weg naar den ijskelder in. Niet ver vandaar, op eene opene plek, bevond zich het heldere schijnsel. In het midden dier opene ruimte

stond namelijk op eene hoogte een mooie spar, van beneden tot aan den top met waskaarsen en lampions helder verlicht. Aan den voet des booms zag men een veldprediker, eene schare van krijgers stonden vol eerbied om hem heen geschaard. Zij luisterden met aandacht naar zijne woorden. Frans kroop op handen en voeten naderbij en kon met eenige inspanning goed verstaan, wat gesproken werd:

„Op het gezicht van den engel vreesden de herders, maar de hemelbode stelde hen aanstonds gerust.

„Vreest niet, gij mannen! Ik verkondig u groote blijdschap, die al den volke wezen zal: De Zaligmaker, Christus de Heere, is in de stad Davids geboren! Gaat aanstonds heen. In doeken gewonden zult ge in de kribbe het kindeken vinden; dat dit u tot een teeken zij!”

„Eere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in de menschen een welbehagen!” hief daarop met wel-luidende stemmen een koor van hemelsche zangers aan. De herders bevonden alles, zooals door den engel gezegd was. Zij loofden en prezen God, erkenden den Heiland als hun Redder en Zaligmaker en knielden aanbeddend voor Hem neder. Zij geloofden. Ziet, mannen, daar komt het op aan. Wij allen zijn zondaren, en zoo wij in de zonde blijven, wordt een eeuwig verderf ons deel. De lieve Heiland wil ons gelukkig maken. Geloof dan toch, om uwer zielen wil, in den éénigen Naam, die onder den hemel tot onze zaligheid is gegeven. O, mannen, gij weet het, de dood waart rondom ons; dagelijks vallen honderden uwer makkers onder zijne scherpe zeis. Hebt ge echter uw heil in Jezus gevonden, dan is de dood geen koning der verschrik-

king meer, want uwe ziel zal leven bij den Heere, in den zaligen hemel.

„Nog staat Jezus en klopt aan de deur uws harten. O, opent Hem! Rukt de distels weg, die den toegang versperren. Volgt Hem, en brengt vruchten voort der bekeering waardig.”

Daar knalt een schot!

Eer Frans tot bezinning kwam, had een schildwacht hem beetgepakt en voor een der aanwezige officieren gebracht.

„Heer luitenant, een spion, dezelfde, die dat schot loste!” sprak de Pruis.

„Heer luitenant, een geitendief! dezelfde, met wien ik van morgen gevochten heb,” zeide Frans, den schildwacht scherp aanziende. „Geschoten heb ik niet, heer luitenant! mijn pistool ging per ongeluk af, de kogel sloeg in de sneeuw. Van morgen zag ik, dat men hier niet veilig is, daarom stak ik het wapen uit voorzorg bij mij. Een spion ben ik in het geheel niet. Ik heet Frans en woon ginds in het jagershuis, waar gij onlangs vruchteloos huiszoeking deedt.”

De schildwacht zweeg, beet zich verlegen op de lip en had berouw over zijn grooten dienstijver.

De officier schepte behagen in de ronde taal en het open gelaat des jongens. Hij klopte hem vriendelijk op den schouder en sprak: „Frans, ik vertrouw u, gij ziet er niet uit als iemand, die liegt. Dien langen kerel dáár heb ik al lang in het vizier gehad; de ondeugd schijnt hem de oogen uit. Vertel gij nu eens zonder omhaal, waarom ge in het bosch niet veilig zijt en wat ge met dien vent gehad hebt.”

Het geheele geval van den diefstal kwam nu te berde.

Ook de handlanger des diefs moest verschijnen. Beide booswichten werden reeds van meerdere misdrijven verdacht. Hun schuld werd nu overtuigend bewezen. Tot straf zond men hen naar het vaderland op, om daar in den kerker hunne rechtvaardige straf te ondergaan. Of Frans al vergiffenis vroeg, het baatte niet, de krijgstuucht werd in het leger streng gehandhaafd.

Al de aanwezige soldaten schaamden zich over het gedrag hunner vroegere makers. De wachtmeester, die de huiszoeking geleid had, nam toen het woord: „Wapenbroeders,” zoo verhief hij zijne stem, „onze krijgsmanseer is geschandvlekt. Wij zullen doen, wat in ons vermogen is, om dien smet uit te wisschen. Luitenant, mag die knaap afmarcheeren?”

De officier knikte toestemmend. Frans bedankte voor de heusche behandeling en vertrok.

„Eerwaarde heer!” wendde de wachtmeester zich nu tot den veldprediker, „uit aller naam verzoek ik u eene collecte te houden. De opbrengst zal strekken tot aankoop eener geit, met den noodigen voorraad hooi; ik weet nog een mooi dier te krijgen.”

Luid handgeklap verkondigde de algemeene goedkeuring.

Weder was het avond. Dezelfde late bezoekers van voor eenige dagen traden binnen, nu vergezeld door een dokter, die moeder een geneesmiddel gaf, en den veldprediker. Achteraan kwam een tamboer met eene prachtige geit en een wagen vol hooi. De blijdschap over dit zoo onverwachte kerstgeschenk laat zich begrijpen.

pen. De veldprediker sprak eenige woorden van troost en opbeuring tot de zieke, waarop het gezelschap vriendelijk afscheid nam en vertrok. Frans had ingezien, dat de Duitschers toch zoo slecht niet waren, als hij gedacht had.

Na hun vertrek uit die streek kwam ook de vader weder in huis. Het geneesmiddel werkte gunstig en moeder herkreeg hare vorige krachten. Thans beleven zij weder gelukkige dagen als voorheen.

Was hier de spreuk niet bewaarheid:

Zoo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?
